לע"נ מורנו ורבנו הגאון ר' עובדיה יוסף בן ג'ורג'יה

נא לשמור על קדושת העלון
אין לקרוא בשעת התפילה.
מומלץ לקרוא בשולחן שבת!

בס"ד גיליון: 1230
הדלקת הנר: 16:30 צאת השבת: 17:30 רבינו תם: 18:08 (לפי אפיק ת"א),
הפטרת השבוע: ואשה אחת (מלכים ב' ד).

אוצרות הפרשה

פרשת "וירא"

"ויתפלל אברהם אל האלוקים" [כ, יז].

המשנה מביאה מקור לכך שאם אדם מבקש מחברו מחילה, שימחל לו, ולא יהא אכזרי, שנאמר, 'ויתפלל אברהם אל האלוקים, וירפא אלוקים את אבימלך', וכו'. והיינו, שלאחר שאבימלך ניסה לפייס את אברהם, על שלקח את שרה, התפלל אברהם אל השי"ת שירפא את אבימלך מהעונש שהוטל עליו בגין המעשה שעשה [הוא וכל בני ביתו ואמהותיו הפסיקו ללדת], ומתוך שהתפלל עליו לומדים חז"ל שאברהם אבינו מחל לו.

וצריך להבין, שואל ה'בן יהוידע' במקום: איך אפשר לדייק ממאמר זה שאכן סלח אברהם אבינו לאבימלך? שמא כל תפילתו הייתה בגלל ציווי השי"ת, כי נודע לו לאברהם בנבואה מה שאמר ה' בחלום לאבימלך "ועתה השב את אשת האיש כי נביא הוא ויתפלל בעדך", ולפיכך הוכרח אברהם להתפלל כדי לקיים את דבר ה', אולם עדיין יתכן, כי אין כאן לא מחילה ולא סליחה!

ומתרץ שחכמינו ז"ל דייקו זאת מתוך תוכן תפילתו של אברהם, שהיה מתפלל על רפואת כל בני ביתו של אבימלך, אשתו, אמהותיו – דבר שלא נאמר כלל ע"י ה', שהרי ה' אמר רק: "ויתפלל בעדך", לא יותר מכך.

מהנהגה זו, אשר הוסיף אברהם מדעתו להתפלל גם על אשת אבימלך ואמהותיו, ששגו בזה שלא מיחו בעדו, ולכן גם הן נענשו, למדו חז"ל את גדלות הנהגתו של אברהם, שגם אחרי פגיעה כה חמורה ומתועבת, אכן מחל להם בלב שלם, עד שהיה מסוגל להתעלות מעל עצמו ולהתפלל על החוטאים כנגדו.

בהתנהגותו זו של אברהם – שהתפלל על מי שהצר לו – הייתה התגברות גדולה מאוד על המידות! שהרי כמה קשה לאדם כאשר פוגעים בו, וכמה קשה המחילה, וכמו שניווכח במקרה דלהלן.

המסר שבקטע הבא חשוב הוא עד מאוד לבני הדור הצעיר בתקופתנו, ולא רק להם, אלא לכל הקהל כולו. לידע, להודיע ולהיוודע, את גודל החיוב להתמסר לשני, ולאוהבו כלבבו, ועל אחת כמה וכמה שלא לפגוע בו, ולהעליבו, גם אם הדבר נעשה לגמרי שלא במתכוון.

סיפר הגר"י אלקריף מעשה שהיה עם ראש ישיבה חשוב שבשל מחלתו של מנהל הישיבה נאלץ לגשת בעצמו אל הבנק ולבצע פעולה בנקאית כלשהי עבור הישיבה.

כאשר ניגש ראש הישיבה אל אחד הפקידים, הרים הלה את ראשו, ושאל: האם לפני 30 שנה למד כבודו בישיבה פלונית? ראש הישיבה הגיב בחיוב, והיה בטוח שהפקיד מתכונן להוציא מפיו דברי שבח והלל על החבר לספסל הלימודים שגדל והיה לראש ישיבה.

אבל התגובה הייתה שונה לחלוטין. הפקיד נופף באצבעו לעברו של ראש הישיבה, ואמר בקול גדול 'אינני מוחל לך לא בעולם הזה ולא בעולם הבא' - - - הפקיד חזר על דבריו כמה פעמים בפני ראש הישיבה ההמום, שנותר פעור-פה ולא ידע במה מדובר, ולא העלה בדעתו אלו האשמות מנסה לגולל עליו האיש שמעבר לדלפק.

אבל הפקיד לא נתן לו הרבה זמן לחשוב, וסיפר שלפני 30 שנה הגיע אל שערי הישיבה ההיא יחד עם קבוצת בחורים 'מתחזקים' מצרפת, כדי להתרשם בצורה אישית מעולמה של תורה, ולבדוק בעצמו האם כל מה שסיפרו לו על מעלותיהם ומידותיהם הטובות של לומדי התורה, הוא אכן נכון.

'לפני צאתי את צרפת הכרזתי שאני הולך לבדוק את השטח, ואם אתרשם בצורה חיובית, לא אהסס להיכנס לישיבה קדושה באופן מידי', אמר הפקיד.

והנה, הוא ממשיך, כאשר הגענו לישיבה, היינו לבושים בצורת הלבוש שהייתה נהוגה בצרפת בימים ההם (עם כובע 'קסקט' וכו'), ואתה עמדת מן הצד ולעגת לנו.

המראה שלנו הצחיק אותך, עד שלא יכולת להתאפק, והתפרצת בצחוק, ואף גרמת שאחרים יצחקו עלינו.

הדבר הזה שבר אותי לגמרי, והחלטתי שאם כך נראים בני-ישיבה, אינני רוצה להימנות עליהם ולהצטרף לחבורתם. ועוד באותו יום ארזתי את המזוודות ושבתי לארץ מולדתי. כך גנבת לי 30 שנה מהחיים, ובגללך לא ישבתי ולמדתי, התלונן הפקיד בפני ראש הישיבה.

בעת שחלה התעוררות עולמית ללימוד הדף היומי, החלטתי להצטרף ללימוד, והנה הרגשתי בפעם הראשונה בחיי את טעם מתיקות התורה, ואז גברו בי יותר ויותר רגשי החרטה והאשמה עצמית מדוע לא נשארתי לפני 30 שנה בישיבה, וכיוון שידעתי שהכול קרה בגללך, גברו בי רגשי הכעס עליך, ואני מודיע לך שוב שאינני מוחל לך לא בזה העולם ולא בהבא.

ראש הישיבה, שזכר מן הסתם את אשר עשה בהיותו בישיבה, וידע שהפקיד דובר אמת בלבבו, לא ידע היכן לטמון את ראשו מרוב בושה. לאחר כמה דקות שאל את הפקיד כיצד בכל זאת יהיה מוכן לסלוח לו, אבל הפקיד התפרץ שוב בכעס ובמרירות, באומרו 'אולי יסביר לי כבודו כיצד אפשר למחול על 30 שנה שהלכו לבזבוז?!

בשלב זה התחנן ראש הישיבה על נפשו לפני האיש, שיסלח לו.

לפתע, כמו ננער הפקיד ממקומו, ופנה לראש הישיבה ואמר לו: 'האפשרות היחידה הנראית לי כמציאותית, ושבאמצעותה תוכל לכפר על מה שעשית לי, היא, שתשב ותלמד איתי בחברותא מדי יום ביומו. בצורה כזו אולי

לרפואת מייקל בן פריבה הי"ו, מרדכי בן מרים הי"ו, ישראל בן זינט הי"ו, מרדכי בן שרה הי"ו, אוראל יהודה בן אסתר הי"ו, מיכל אפרת בת דיאנה הי"ו, נדב חיים בן אירית הי"ו.

אוכל להתקדם יותר בלימוד, ואדביק את פער-השנים שבהן לא למדתי, ואז אולי תהיה בכך כפרה על בזבוז הזמן הנורא שנוצר בגללך'. ה'עסקה' נחתמה במקום.
תלמידי הישיבה השתאו לראות מדי בוקר את האיש הלא-מוכר המגיע ללמוד עם ראש הישיבה שלהם, ולא ידעו כמובן מה עומד מאחרי הלימוד המשותף, שנעשה במרץ רב ומתוך חיבה מיוחדת במינה.
מהמעשה הנורא הזה אפשר ללמוד כמה וכמה דברים. ראשית, היו לו, לראש הישיבה הזה, זכויות רבות, כדי שיאפשרו לו מן השמים לכפר בצורה כלשהי על החטא שעשה, שהרי אלמלא הזכויות הללו מי יודע אם היה פוגש אי-פעם את האיש ההוא שצחק עליו, ואז היה עולה עם החטא הזה לבית דין של מעלה.וזה לא צריך להיות דווקא צחוק רועם, או צחוק בפרהסיא; גם אם הדבר נעשה בחצי-פה, בלעג קל-שבקלים, בהבעת פנים לא מכובדת, וכל כיוצא בזה. ומכאן ועד התדרדרות גדולה, לא תהיה כבר הדרך ארוכה. והכל ייזקף על חשבונו של מי שלעג וציחקק עליו (ברכי נפשי).

"וה' פקד את שרה כאשר אמר" [כא, א].

מפסוק זה אנחנו למדים את הכלל הגדול שנאמן הוא השם יתברך, שיגמול לאדם כפעלו הטוב, וישלם לו שכר טוב על כל מה שעשה, וכן חלילה להיפך.
ברש"י על פסוקנו, נאמר על פי דברי הגמרא: "וה' פקד את שרה וגו' – סמך פרשה זו לפרשה הקודמת ללמדך שכל המבקש רחמים על חברו, והוא צריך לאותו דבר, הוא נענה תחילה, שנאמר ויתפלל אברהם אל האלוקים (על אבימלך), וסמיך ליה וה' פקד את שרה, שנפקדה כבר קודם שריפא את אבימלך".
הפקידה הייתה לא רק בעצם השמחה הגדולה שהייתה במעונם של אברהם ושרה בהולדת בנם, אלא גם בכך שהשי"ת דאג לכך שהשמחה תהיה שלימה. שהרי כך למדו חז"ל מהמילה 'את' שנאמרה בפסוק "וה' פקד את שרה", שלא רק היא נפקדה, אלא כל העקרות נפקדו יחד איתה, וזאת כדי שתהיה שמחתה שלימה, ולא יקנאו בה אחרים. וזה מה שנאמר 'עוד ישמע בערי יהודה ובחוצות ירושלים', שבשל היעדר הקינאה שתהיה בימים ההם, תפרוץ השמחה החוצה, ורק אז תהיה השמחה שלימה.
למדנו מכאן שכאשר השי"ת משלם – הוא אינו חוסך בתשלומים, אלא משלם בתשלום מלא, ומעניק לאדם שמחה שלימה, העולה על גדותיה!
כמה תלמידי חכמים מלונדון התקשרו אלינו כדי לספר מעשה שהיה בעירם, עם יהודי שמסירותו ללימוד הדף היומי חצתה את כל הקווים, והקב"ה השיב לו במנה גדושה של אהבה וחיבה, והצילו מרדת שחת.
ומעשה שהיה, כך היה. יהודי זה לא וויתר מעודו על שיעור הדף היומי. לומדי השיעור בו הוא משתתף מספרים שהמסירות שלו ללימוד גורמת להתפעלות מרובה בקרב כל חבריו, המציינים את העובדה שמושגים של כסף וזהב, הפסדים ורווחים, מעולם לא נכנסו למערכת השיקולים שלו.
ולהווי ידוע, שמדובר באדם אמיד, בעליהם של כמה מפעלים יצרניים גדולים אבל, כשמגיע זמן השיעור, כל המשימות עומדות בצל. כל העיסוקים האחרים פורחים כלא-היו. ובכל זאת, אירע לו פעם אונס גמור, והאיש נאלץ לנסוע לדרכו לפני השיעור. ברם, לא איש כמוהו יוותר על הדף היומי. בדור הקלטות והדיסקים של ימינו, לא צריך להיות 'משוכלל' מדי כדי לקחת קלטת עם הדף היומי של אותו יום, וכך עשה מיודענו הגביר הלונדוני. מיד בתחילת הדרך סגר את כל הפלאפונים שלו, הפעיל את הטייפ, והחל להתענג על דברי הסוגייה של ה'דף' ולא התבטל לרגע.
בהיותו כבר באוטוסטראדה שמחוץ ללונדון, נסעה לפניו משאית גדולה וארוכה במהירות איטית במיוחד, והוא ביקש לעוקפה. האיש יוצא לעקיפה, ולפתע הוא שומע קול סירנה משטרתית.
היהודי שלנו היה בטוח שניידת משטרה נוסעת מאחוריו, ומבקשת גם היא לעקוף את המשאית, ולכן הפעילו השוטרים את הסירנה כדי שיחזור הוא למסלולו ויניח להם לבצע את העקיפה לפניו.
היהודי העשיר ציית לסירנה, וחזר לנתיב הנסיעה שלו, תוך שהוא ממתין לעקיפתה של הניידת.
אבל זו לא באה. גם במראה שבתוך הרכב, ובאלו שבצדדים, אי אפשר היה לאתר את הניידת עם האורות המהבהבים, זו נעלמה כאילו בלעה אותה האדמה.
ואז, כעבור 3-4 שניות נוספות, הוא מבחין במסלול הנגדי במשאית ענקית, מה שנקרא 'סמיטריילר', החולפת לידו במהירות רבה, המותרת על פי החוק באוטוסטראדה האנגלית.
וליבו מחסיר פעימה, אפילו שתיים. כיוון שגם המשאית הנוסעת בנתיב שלו הייתה ארוכה, הוא לא היה מצליח לסיים את העקיפה בתוך 3-4 שניות, ואם לא היה חוזר מיד – בגלל הסירנה – לנתיב שלו, מי יודע מה היה קורה - - - ה' ירחם...
גם לאחר שהמשאית שבאה ממול, חלפה, הוא ממשיך לחפש את הניידת, ואינו מוצא.
הוא עוזב את ה'חיפושים' אחרי הניידת, ובינתיים הוא רואה שבשל הפחד מהמשאית שהגיעה ממול, איבד מעט את השליטה בשקלא-וטריא של ענייני הסוגייה, ומחליט להחזיר את הקלטת כמה דקות אחורנית כדי להאזין שוב לקטע שהושמע בזמן זה. והנה שוב נשמעת לה הסירנה - - - הפעם הוא כבר לא חיפש את הניידת. היהודי שלנו הבין בפתע את גודל הנס שאירע לו.
הקלטת שרכש היהודי העשיר בלונדון, הכילה את הדף היומי שהוקלט בשיעור בירושלים לפני למעלה ממחצית יובל שנים.
המקום בו הוקלט השיעור היה בית מדרש קטן וצנוע בשכונת מאה שערים, והקלטות נמכרו גם בלונדון.
בעת שמגיד השיעור הירושלמי אמר את שיעורו, עברה בחוץ ניידת משטרתית והשמיעה את הסירנה שלה. רק יודע-תעלומות יוכל לדעת את סוג האירוע שבו הושמעה הסירנה בירושלים, ורק הוא ידע שבעוד כל כך הרבה שנים ייסע הגביר הלונדוני במכוניתו, ויסתכן בעקיפה, והדרך היחידה להשבתו אל נתיב הנסיעה שלו תהיה באמצעות סירנה - - -
וצריך לציין פרט חשוב נוסף שסיפר הגביר בעצמו, לאחר שנודע לו על הנס הגדול.
האיש סיפר שכאשר התיישב ברכב, הסתפק האם לעיין לפני הנסיעה בכותרות עיתון הבוקר שהוציא מתיבת הדואר שלו, או לפתוח את היום בשיעור המוקלט של דף היומי, ולהתחיל מיד בנסיעה.
'החלטתי לשמוע קודם-כל את השיעור, ורק אחר כך – בסיומה של הנסיעה – לקרוא את הכותרות', סיפר לנוכחים.
ולפי דעתי, הוסיף הגר"י זילברשטיין שליט"א, זו הייתה אחת הסיבות הראשיות להצלתו מהתאונה הקטלנית שהייתה עלולה להתרחש, חלילה. כאשר הקב"ה רואה את החשיבות שהאדם מעניק ללימוד תורה, ומתגבר על עצמו ומחליט לפתוח את היום בשמיעת השיעור, הרי שגם זכות זו מופקדת בפיקדון-של-מעלה, ומלמדת עליו סניגוריה לפני בורא עולם, ששולח לו את סירנת ההצלה הפרטית שלו - - -
לכל אחד יש צרות, העולם בו אנחנו חיים אינו מפנק את אף אחד מאתנו. ברם, כאשר נדע ונאמין באמונה שלימה, שבכוחו של השי"ת להקדים רפואה למכה בצורה כה מופלאה, ועשרות שנים לפני בוא הצרה לעולם, כבר הוכנה לה הרפואה, נוכל גם אנחנו לעבור את צרותינו-שלנו יותר בקלות (ברכי נפשי).

זכות הלימוד בעלון זה תהיה לעילוי נשמות: ר' נוריאל חזני בן מרים ויעקב ז"ל, לע"נ **מרת מונירה חזני בת כורשיד** ז"ל, לע"נ **מרת פארי בת מונירה** ז"ל, לע"נ **ר' עזיזולה בן שרה** ז"ל, לע"נ **מרת מנסורה בת כשוור** ז"ל, לע"נ **משה בן טובה** ז"ל, לע"נ **אליהו בן אסתר** ז"ל, לע"נ **יצחק בן ליבה** ז"ל, לע"נ **ברוך בן כאדה** ז"ל, לע"נ אוריית מור בת תלעת ז"ל, לע"נ טובה בת כורשיד ז"ל, לע"נ שרה בת כורשיד ז"ל, לע"נ דוד בן מרים ז"ל, לע"נ דוד בן רבקה ז"ל, לע"נ אהוד בן אסתר ז"ל, לע"נ אליהו בן מרים ז"ל, לע"נ מרים בת שמה ז"ל, לע"נ אברהם בן סולטנה ז"ל, לע"נ רבי שלום מאיר בן מרדכי ז"ל, לע"נ לי כהן בת פולין ז"ל, לע"נ משה בן רינה תחיה ז"ל, לע"נ שמואל בן קדינה ז"ל, ולע"נ כל נפטרי עם ישראל.

למעוניינים בהפצת העלון: 03-5592523. לקבלת העלון בדוא"ל, שלחו בקשה ל: otzarot.hparasha@gmail.com